

waren namen de maat van de matras en bevonden dat de trap te smal zou zijn.

„Zij stierf eenzaam terwijl haar zoon eenzaam wachtte. En hij zag haar niet meer.

„Den dag na de begrafenis ontving hij bezoek van een deurwaarder die namens zijn gescheiden vrouw beslag kwam leggen op het bezit zijner moeder.”

H. R.

HUGO PENNING, *Z w e r v e r s*, Amsterdam, Van Holkema en Warendorf (zonder jaartal)

Als we na een moeizamen tocht door eindeloze straten en stegen van zinnen aan het slot zijn beland, down en bijna dof na den eentonigen dreun der kleurloze woordenreeksen, dan zijn we geneigd, ontstemd en wraaklustig, dit boek van Hugo Penning eens en voor goed met een afkeurend merk te tekenen. Maar wij trachten rustig en eerlijk te zijn. Het boek mist élan, mist rythme, mist kleur, het is . . . lijzig, het zeurt langs ons als het gesprek van iemand, wiens woorden en gebaren ons na den eersten blik al gruwelijk vervelen, en dien wij moeten aanhooren.

Desniettemin is er in dezen Hugo Penning iets aanwezig dat niet geheel zonder beteekenis is. Het is zijn volstrekte eerlijkheid, zijn drang de verschijnselen waarin wij leven, nuchter en eenvoudig te bezien, met de oogen van een stil, moe mensch, die niets geeft om den schoonen schijn, doch die gaarne de dingen noemt bij eigen naam. Dit brengt geen diepte mee. Maar het behoedt voor oppervlakkigheid. Al lezend erkent men dat de schrijver iemand is, die het ongeoriënteerde zoeken der menschen naar geluk gezien heeft als een eeuwige doem. Hij schijnt te zeggen: zie hen allen, gedreven tot elkander, in elkaar verzandend, schipbreuk lijdend op elkaar; als wrakken drijven zij weer de open zee in, want hun verlangen is onstilbaar. Hij ziet de matte levens en de zwakke liefdes, de doellooze huwelijken, de plotselinge driften en de enkele wonder-gave genegenheid die een heel leven door-licht: „Zwervers” . . . „Gedrevenen” had hij ook kunnen zeggen, want al zijn menschen lijken op onbewuste aandriften te leven en hebben zeer geringen drang naar bewustwording.

Hoe jammer is het, dat Hugo Penning niet weet wat beperking is. Hoe jammer dat hij een bijbeldik boek moet maken van stof die een beheerscht talent gedrongen zou hebben opgetast in zijn figuren. Wie weet niet, dat één enkele flits over iemands wezen ons meer zegt dan honderd glimplichtjes?

En waarom moet de heer Penning ons aldoor maar door Amsterdamsche en Parijsche straten slepen, langs huizenreeksen, die hij met een woord van middelmatige plastiek tracht op te roepen, inplaats van ons zonder